

Merknad til varsel om oppstart av reguleringsendring

Merknad til varsel om oppstart av reguleringsendring

Reguleringsendring havne- og næringsområde Kaupanes BAA2 – Siloer for lagring av sement (PlanID 20150003-04-01)

1) Innledning og partsinteresse

Pelagia AS driver næringsmiddelproduksjon på Kaupanes og er direkte berørt av foreslått reguleringsendring innenfor felt **BAA2**. Planen åpner for tre siloer for sementlagring, med én hovedsilo på ca. **50 m** (i tillegg et **lufteanlegg på ca. 4,5 m** på toppen) og to mindre siloer på ca. **25 m**. Lossing skal skje ved **pneumatisk blåsing fra skip ved ISPS-kai** via rørføringer til siloene.

Plankartet angir for BAA2 **Tg kote +2,7, Tt kote +30** og for den største siloen **maks Tt kote +57,7**, samt **%-BYA = 50 %**.

I varselet er det opplyst at **planen ikke utløser krav om konsekvensutredning (KU)** og at **forenklet prosess** kan benyttes.

2) Sammendrag av Pelagias hovedmerknader

- Krav om KU:** Tiltaket ligger under **Vedlegg II (kjemiske produkter)** og det foreligger reell risiko for **vesentlige virkninger for miljø og samfunn**, bl.a. for mattrygghet, arbeidsmiljø, støvspredning og skyggevirksomheter. Forutsetningene i planinitiativet og varselet om "ikke KU" bestrides – det kreves **konsekvensutredning iht. §§ 8–10** før videre behandling.
- Støv og mattrygghet:** Pneumatisk lossing og håndtering av sement gir risiko for **finpartikulært støv** og nedfall. Pelagia har produkter, prosesser og tekniske

installasjoner som er **svært følsomme for partikkelinntrenging**. Dagens **forenklede ROS** er en skrivebordsanalyse som ikke utreder dette kvantitativt.

3. **Skyggevirksomhet og solcelleanlegg:** En **Tt kote +57,7**-konstruksjon vil gi betydelig **skyggepotensial** for våre bygg og **solcellepaneler**, med redusert energiproduksjon som følge. Ingen sol-/skyggeanalyse er lagt frem.
4. **ROS og prosess:** ROS-analysen konkluderer at tiltaket ikke medfører økt støy/støv, samtidig som den **erkjenner fare for partikkel-/sementpåvirkning til sjø** via rørføringer og oppstiller kun driftsrutiner som tiltak. Dette er **ikke tilstrekkelig for et næringsmiddel miljø**, og underbygger behovet for **ordinær planprosess med utvidede utredninger**.

3) Utfyllende begrunnede merknader

3.1 Behov for konsekvensutredning (KU)

Planinitiativet fastslår at det skal lagres sement (kjemisk produkt) og at planen er vurdert etter KU-forskriften, men konkluderer med at tiltaket “ikke vil gi vesentlige virkninger” og derfor **ikke skal KU-behandles**. Pelagia mener dette er en **uriktig og ufullstendig vurdering**:

- Tiltaket faller inn under **Vedlegg II pkt. 6 c** (kjemiske produkter). Vurderingen etter **§§ 8–10** må ta hensyn til **lokal sårbarhet**, herunder **nærhet til næringsmiddelproduksjon, arbeidsmiljø, teknisk infrastruktur**, samt **cumulative effekter** i et allerede tett industrielt miljø.
- Varselet slår likevel fast at **“ikke KU”** legges til grunn. Pelagia kan ikke akseptere dette, og krever at **KU-spørsmålet tas opp igjen** med et utredningsprogram som dekker temaene i pkt. 3.2–3.5 nedenfor.

3.2 Støv, mattrygghet og arbeidsmiljø

Planinitiativet beskriver **pneumatisk blåsing fra skip til silo** – en operasjon som er kjent for potensial for **støvflukt**, spesielt i overgangs- og koblingspunkter, ved trykkfall/overtrykk, ved lekkasjer i rør/gummimuffer, og ved nødutlufting/filterpulsing.

ROS-analysen er en **skrivebordsanalyse** og **kvantifiserer ikke støvspreddning** (PM₁₀/PM_{2,5}, støvnedfall) mot nabobedrifter, luftinntak og ren-/rømningssoner. Den **konkluderer samtidig at tiltaket “i seg selv ikke medfører økt støy eller støv”**, men behandler **forurensning til sjø** som et gul-risiko-scenario som håndteres med “driftsrutiner”. Dette er **ikke faglig tilstrekkelig** i møte med matproduksjon.

Konsekvenser for Pelagia:

- **Mattrygghet:** Partikkelinntrenging i råvarestrøm, prosesslinjer, ferdigvare eller renholdssoner vil kunne utløse produksjonsstans, kassasjon og avvik mot sertifisering/IK-system. (Egne forhold.)
- **Arbeidsmiljø/helse:** Finpartikler er luftveisirriterende; erfaringer fra lignende miljø viser behov for forebygging, filtrering og overvåking. ROS omtaler selv helseplager ved eksponering for tørr sement.
- **Teknisk drift:** Støv kan gi **havari på elektromotorer** og sensitivt utstyr; Pelagia har historikk med støvrelaterte skader i åpne maskinrom. (Egne forhold.)

Krav: Det må utarbeides **støvutredning** (modellering/måleprogram) og **bindende planbestemmelser** med **målbare grenseverdier** (støvnedfall/PM) ved Pelagias eiendomsgrense og luftinntak, samt **kontinuerlig monitorering**, varslings- og tiltaksgrenser, og **uavhengig tredjeparts verifikasjon**. (Se pkt. 3.6 for forslag til bestemmelser.)

3.3 Skyggevirkning og solcelleproduksjon

Plankartet åpner for **Tt kote +57,7** for hovedsiloen på BAA2. Dette representerer et nytt, markant høydepunkt i nærområdet og kan gi **betydelig skygge** på Pelagias bygningskropper og **solcellepaneler**, med **redusert energiproduksjon** og forringet klimaeffekt av investeringen. Det foreligger **ingen** sol-/skyggeanalyse i materialet.

Krav: Det må innarbeides **sol-/skyggeanalyse** (årshjul) som belyser effekten på Pelagias takflater, samt **avbøtende tiltak/kompensasjon** ved dokumentert produksjonstap (se pkt. 3.6).

3.4 Trafikale forhold

Planinitiativet angir **~3000 vogntog (inn/ut) pr. år**, dvs. **ÅDT ≈ 8**. Selv om volumet i seg selv ikke fremstår stort, innebærer **tunge kjøretøy** og manøvrering ved silo **episodisk støv/partikkelløft** og **driftsmessig risiko** ved kryssende interntrafikk. Vi savner nærmere vurdering av **renholdsregime**, hjulvask og **støvreduserende driftstiltak** på interne kjørearealer og ved kai.

3.5 ROS-analyse – metode og omfang

ROS-analysen er merket “forenklet” og er en **skrivebordsanalyse**. Den omtaler **forurensning til sjø** via rørføringer som en relevant hendelse, men nedtoner problemstillinger knyttet til **lokal luftdispersjon av støv, inntrenging i nabovirksohmeters ventilasjon/produksjon** og **vedlikeholdsbehov** (filtre/avskiller, utlufting, renblåsing). Den foreslår i hovedsak **driftsrutiner** som tiltak, uten å foreslå **planmessige bindinger** (bestemmelser) som sikrer etterprøvnbarhet. Dette er ikke tilstrekkelig når **nabo er næringsmiddelindustri**.

3.6 Forslag til bindende planbestemmelser (avbøtende tiltak)

Dersom tiltaket drives videre, må det – i tillegg til KU – innføres **konkrete bestemmelser**. Pelagia ber om at følgende innarbeides (minstekrav):

- 1. Lukket system og filtrering**
All lossing/lasting og intern håndtering av sement skal skje i **helt lukkede, tette systemer** med **undertrykk** og **høygradige filterløsninger** ved alle luftutslipp (prosjektets “lufteanlegg” m.m.). Drift skal dokumenteres med **målelogger** og vedlikeholdsregime for filtre.
- 2. Målbare grenseverdier og måleprogram**
Etablér **grenseverdier for støvnedfall/PM** ved Pelagias eiendomsgrense og luftinntak. Krav om **kontinuerlig måling**, alarmgrenser, avvikshåndtering og **uavhengig tredjepart**. Data skal deles fortløpende med Pelagia og kommunen.
- 3. Renholds- og driftstiltak**
Pålegg om **hjulvask, feiing/spyling** av interne kjørearealer og kai med fast frekvens og ved vær-/driftshendelser (tørrperioder, kraftig vind, filterpulsing), samt **oppstramning av koblingsprosedyre** og **kontrollpunkter før/etter lossing**.
- 4. Avstengnings-/stoppkriterier**
Krav om **driftsstans** ved overskridelser av grenseverdier eller filterfeil, samt **beredskap** og **umiddelbar opprydding** ved utslipp/utblåsing.
- 5. Sol-/skyggekrav og kompensasjon**
Pålegg om **sol-/skyggeanalyse**. Ved dokumentert produksjonstap på Pelagias PV-anlegg som følge av nye konstruksjoner (inkl. logo/tekniske påbygg), skal det etableres **kompensasjonsmekanisme** eller **avbøtende tiltak** (f.eks. optimalisering av plassering/utforming/overflate). Plankartet åpner i dag for **Tt kote +57,7** – dette må følges av tiltak for å håndtere effekt på nabolag.
- 6. Avstand og orientering mot luftinntak**
Minstekrav til avstand/utforming av utluftingspunkt og “lufteanlegg” i forhold til Pelagias primære **luftinntak** og uteområder, samt krav om **utslippsdispersjon** som dokumenterer at grenseverdier holdes.
- 7. Krav til utvidet ROS**
ROS må oppgraderes fra forenklet skrivebordsanalyse til en **kvantitativ ROS** for støv, inkl. vindscenarier, sannsynlighets-/konsekvensmatriser og **tiltak i plan** – ikke bare driftsrutiner.

3.7 Prosess: Forenklet prosess kan ikke benyttes

Planinitiativet åpner for **forenklet prosess**. Etter Pelagias syn **berører tiltaket vesentlige interesser** (mattrygghet, helse/arbeidsmiljø, sikkerhet, teknisk drift hos nabo, skygge og energi) og **overskrider** forutsetningene for forenklet prosess. Saken må derfor behandles som **ordinær reguleringsendring** med KU.

4) Oppsummering – Pelagias krav

1. **KU på plass før videre behandling**, med tema: støv (modell/måling), mattrygghet, arbeidsmiljø/helse, teknisk drift, sol-/skygge, trafikk/renhold og kumulative effekter.
2. **Ordinær planprosess**, ikke forenklet.
3. **Oppgradert ROS** fra forenklet skrivebordsanalyse til kvantitativ ROS med bindende tiltak i **planbestemmelsene**.
4. **Bindende planbestemmelser** som beskrevet i pkt. 3.6 (lukket system m/filtrering, grenseverdier og måleprogram, renholdsregime, stoppkriterier, sol-/skyggekrav/kompensasjon, avstand til luftinntak).

Pelagia **kan ikke støtte** reguleringsendringen slik den foreligger.

5) Dialog og videre prosess

Vi ber om **dialogmøte** mellom Pelagia, tiltakshaver og kommunen før videre planlegging for å gjennomgå forslagene over og avklare utredningsopplegg og planbestemmelser. Vi ber om at denne merknaden **følger saken** i sin helhet og tillegges vekt ved vurderingen av planprosess og behov for KU.

6) Tids- og kostnadskonsekvenser av endringer i gjeldende reguleringsplan

Det kan se ut til at veitraséen er endret i forhold til gjeldende reguleringsplan. Merk at veien allerede er ferdig prosjektert på dette strekket, VA infrastruktur er satt ned i grunn og det er klart for ferdigstillelse. Eventuelle endringer i gjeldende reguleringsplan for BAA2 vil medføre både tidsmessige og økonomiske konsekvenser for berørte naboer, herunder Pelagia AS. Justeringer av rammebetingelser, tekniske forutsetninger, prosjekteringsgrunnlag og driftsmessige forhold kan føre til behov for nye analyser, tilpasninger av tekniske løsninger, driftsmessige tiltak eller endrede interne prosesser. Dette er forhold som ikke kan belastes tredjepart.

Pelagia vil derfor understreke at tiltak som utløses av foreslått reguleringsendring – herunder krav til nye prosjekteringsvurderinger, tekniske avbøtende tiltak eller endringer som påvirker eksisterende infrastruktur og drift – må anses som tiltakshavers ansvar, både når det gjelder kostnader og tidsbruk. Dette gjelder også konsekvenser som følge av ufullstendige utredninger eller utilstrekkelig vurdering av påvirkning på eksisterende virksomheter i området.

Vi anbefaler derfor at eventuell ny reguleringsplan tar høyde for den gjeldende reguleringsplanen og prosjekteringsunderlaget som allerede er ferdigstilt når det gjelder veien.